

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลอง และการแปลความหมายของผลการทดลอง เป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในมีค่าแจกแจงแบบ F
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
I	แทน	ระยะเวลาของการทดลอง
G	แทน	วิธีการทดลอง
$I \times G$	แทน	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของทดลองกับวิธีการทดลอง
q	แทน	ค่าวิกฤตของตารางพิสัยสตีเวนสันต์
r	แทน	ความห่างของกลุ่มเปรียบเทียบรายคู่
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
p	แทน	ความน่าจะเป็น

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญาต่อ ความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี นำเสนอผลการวิจัยตาม รูปแบบตารางและแผนภูมิเส้นประกอบคำบรรยาย ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทและข้อมูลพื้นฐานผู้ป่วยจิตเภทที่ดูแล

ตอนที่ 2 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของระดับความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท

ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จทันที และและระยะติดตามผล 1 เดือนในกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตารางที่ 6 และตารางที่ 7

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง แสดงไว้ในตารางที่ 8

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และและระยะติดตามผล 1 เดือนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตารางที่ 9

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในระยะต่างๆในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตารางที่ 10

ตอนที่ 6 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของระดับความพึงตัวของกัลามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และหลังการทดลองเสร็จสิ้น 1 เดือนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตารางที่ 11

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความพึงตัวของกัลามเนื้อระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง แสดงไว้ในตารางที่ 12

ตอนที่ 8 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงตัวของกัลามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตารางที่ 13

ตอนที่ 9 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงตัวของกัลามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในระยะต่าง ๆ ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตารางที่ 14

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทและข้อมูลพื้นฐานผู้ป่วยจิตเภทที่ดูแล
กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่มารับการตรวจรักษาที่
แผนกผู้ป่วยนอกจิตเวช โรงพยาบาลชลบุรี จำนวน 18 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 9 ราย และกลุ่ม
ควบคุม 9 ราย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท จำแนก
ตาม เพศ อายุ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลกับผู้ป่วย สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ของ
ครอบครัว ระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วย ผู้ช่วยดูแล แหล่งให้การสนับสนุน ดังรายละเอียดในตาราง
ที่ 1

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (n=18)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
หญิง	9	100	9	100
อายุ (ปี)				
20 - 40 ปี	5	55.55	1	11.11
40 - 60 ปี	3	33.33	5	55.55
60 ปีขึ้นไป	1	11.1	3	33.33
	$(\bar{X} = 42.67, SD = 15.15)$		$(\bar{X} = 55.11, SD = 12.45)$	
ความสัมพันธ์				
มารดา	3	33.3	6	66.7
ภรรยา	3	33.3	-	-
พี่/น้อง	1	11.1	2	22.2
ญาติ	2	22.2	1	11.1
สถานภาพ				
คู่	4	44.4	5	55.6
โสด	4	44.4	3	33.3
หม้าย/หย่า/ร้าง	1	11.1	1	11.1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	6	66.7	6	66.7
มัธยมศึกษา	2	22.2	2	22.2
สูงกว่ามัธยมศึกษา	1	11.1	1	11.1
อาชีพ				
ไม่ได้ทำงาน	2	22.2	3	33.3
ทำงานบ้าน	1	11.1	-	-
รับจ้าง	5	55.6	-	-
ค้าขาย	1	11.1	6	66.7
รายได้				
เพียงพอ	7	77.8	8	88.9
ไม่เพียงพอมีหนี้สิน	2	22.2	1	11.1
ระยะเวลาในการดูแล				
1-5 ปี	4	44.4	2	22.2
6-10 ปี	3	33.3	4	44.4
มากกว่า 10 ปี	2	22.2	3	33.3
มีผู้ช่วยดูแล				
มี	4	44.4	7	77.8
ไม่มี	5	55.6	2	22.2
มีแหล่งสนับสนุน				
ช่วยเหลือ				
มี	6	66.7	9	100
ไม่มี	3	33.3	-	-

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองทั้งหมดเป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 42.67 ปี ($SD = 15.5$) ความสัมพันธ์กับผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นมารดาร้อยละ 33.3 และภรรยา ร้อยละ 33.3 มีสถานภาพคู่ร้อยละ 44.4 และโสดร้อยละ 44.4 ระดับการศึกษาจบประถมศึกษา ร้อยละ 66.7 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 55.6 มีรายได้เพียงพอร้อยละ 77.8 มีระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยเป็นเวลา 1 - 5 ปีร้อยละ 44.4 ไม่มีผู้ช่วยในการดูแลผู้ป่วยร้อยละ 55.6 มีแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือร้อยละ 66.7

ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มควบคุมทั้งหมดเป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 55.11 ปี ($SD = 12.45$) ความสัมพันธ์กับผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นมารดาร้อยละ 66.7 มีสถานภาพคู่ร้อยละ 55.6 การศึกษาส่วนใหญ่จบประถมศึกษา ร้อยละ 66.7 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายร้อยละ 66.7 มีรายได้เพียงพอร้อยละ 88.9 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยเป็นเวลา 6 - 10 ปีร้อยละ 44.4 ส่วนใหญ่มีผู้ช่วยในการดูแลร้อยละ 77.8 และมีแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือทั้งหมด

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทที่ผู้ดูแลรับผิดชอบ จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	6	66.66	6	66.66
หญิง	3	33.33	3	33.33
อายุ	7	77.77	6	66.66
20 - 40 ปี	-	-	3	33.33
41 - 60 ปี	2	22.22	-	-
60 ปีขึ้นไป	(Mean=41.78, SD=17.49)		(Mean=40.56, SD=7.26)	
ความสัมพันธ์กับ ผู้ดูแล				
มารดา	3	33.33	6	66.66
ภรรยา	3	33.33	-	-
พี่น้อง	1	11.11	2	22.22
ญาติ	2	22.22	1	11.11
ระยะเวลาที่เจ็บป่วย				
1-5 ปี	3	33.33	2	22.22
6-10 ปี	4	44.44	4	44.44
มากกว่า 10 ปี	2	22.22	3	22.22

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ดูแลในกลุ่มทดลองดูแลผู้ป่วยจิตเภทซึ่งส่วนใหญ่เป็น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.66 อายุเฉลี่ย 41.78 ปี ($SD=17.49$) มีความสัมพันธ์กับผู้ดูแลส่วนใหญ่เป็นมารดา คิดเป็นร้อยละ 33.33 และภรรยา คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีระยะเวลาเจ็บป่วยส่วนใหญ่ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.44

ผู้ดูแลในกลุ่มควบคุมดูแลผู้ป่วยจิตเภทซึ่งส่วนใหญ่เป็น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.66 อายุเฉลี่ย 40.56 ปี ($SD=7.26$) มีความสัมพันธ์กับผู้ดูแลส่วนใหญ่เป็นมารดา คิดเป็นร้อยละ 66.66 มีระยะเวลาเจ็บป่วยส่วนใหญ่ 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.44

ตอนที่ 2 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของระดับความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จทันที และและระยะติดตามผล 1 เดือนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตาราง 6 และตารางที่ 7

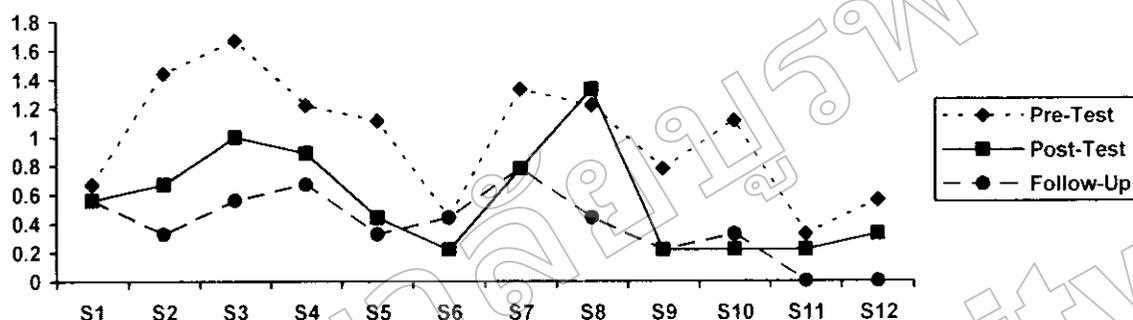
ตารางที่ 6 คะแนนความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จทันที และและระยะติดตามผล 1 เดือนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง			คนที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลองเสร็จทันที	ติดตามผล		ก่อนการทดลอง	หลังการทดลองเสร็จทันที	ติดตามผล
	(Negative/ Positive)	(Negative/ Positive)	(Negative/ Positive)		(Negative/ Positive)	(Negative/ Positive)	(Negative/ Positive)
1	8/ 28 (กลุ่ม 5)	3/ 36 (กลุ่ม 2)	3/ 28 (กลุ่ม 2)	1	8/ 18 (กลุ่ม 5)	5/ 30 (กลุ่ม 3)	11/ 20 (กลุ่ม 5)
2	8/ 24 (กลุ่ม 5)	7/ 28 (กลุ่ม 4)	7/ 28 (กลุ่ม 4)	2	11/ 18 (กลุ่ม 5)	15/ 18 (กลุ่ม 5)	16/ 24 (กลุ่ม 5)
3	8/ 26 (กลุ่ม 5)	4/ 32 (กลุ่ม 3)	3/ 32 (กลุ่ม 2)	3	8/ 24 (กลุ่ม 5)	3/ 28 (กลุ่ม 2)	11/ 24 (กลุ่ม 5)
4	12/ 18 (กลุ่ม 5)	3/ 28 (กลุ่ม 2)	2/ 34 (กลุ่ม 2)	4	8/ 16 (กลุ่ม 5)	7/ 14 (กลุ่ม 4)	10/ 14 (กลุ่ม 5)
5	10/ 30 (กลุ่ม 5)	4/ 30 (กลุ่ม 3)	6/ 24 (กลุ่ม 4)	5	8/ 28 (กลุ่ม 5)	5/ 16 (กลุ่ม 3)	4/ 22 (กลุ่ม 3)
6	11/ 28 (กลุ่ม 5)	4/ 34 (กลุ่ม 3)	3/ 34 (กลุ่ม 2)	6	8/ 24 (กลุ่ม 5)	6/ 18 (กลุ่ม 4)	4/ 24 (กลุ่ม 3)
7	18/ 28 (กลุ่ม 5)	15/ 28 (กลุ่ม 5)	11/ 30 (กลุ่ม 5)	7	8/ 26 (กลุ่ม 5)	14/ 20 (กลุ่ม 5)	24/ 20 (กลุ่ม 5)
8	8/ 26 (กลุ่ม 5)	6/ 28 (กลุ่ม 4)	4/ 30 (กลุ่ม 3)	8	11/ 26 (กลุ่ม 5)	5/ 24 (กลุ่ม 3)	4/ 28 (กลุ่ม 3)
9	24/ 22 (กลุ่ม 5)	16/ 20 (กลุ่ม 5)	3/ 16 (กลุ่ม 2)	9	24/ 34 (กลุ่ม 5)	11/ 20 (กลุ่ม 5)	12/ 18 (กลุ่ม 5)

หมายเหตุ กลุ่ม 5 หมายถึงระดับความเครียดเล็กน้อย

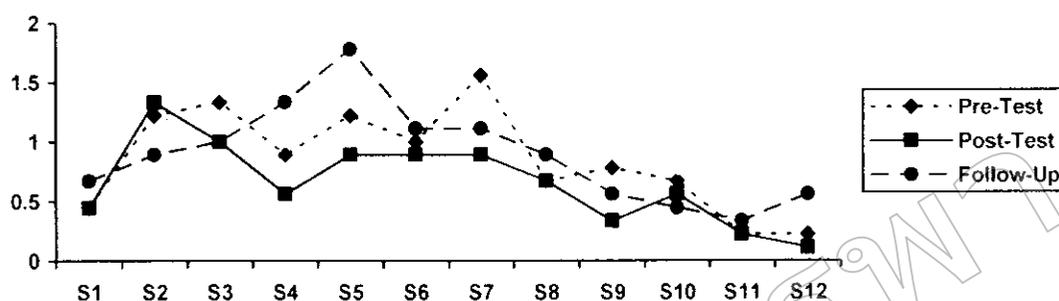
กลุ่ม 2, 3, 4 หมายถึงระดับความเครียดปกติ

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าคะแนนความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมซึ่งประกอบด้วยคะแนนด้านบวกและด้านลบในแต่ละช่วงเวลาของการทดลอง ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เป็นคะแนนเฉลี่ยรายข้อของแบบสอบถามแสดงเป็นกราฟ ดังภาพที่ 5-8

ภาพที่ 5 กราฟเส้นแสดงคะแนนเฉลี่ยความเครียดรายข้อด้านความรู้สึกเชิงลบ (ข้อ 1 - 12) ในกลุ่มทดลอง

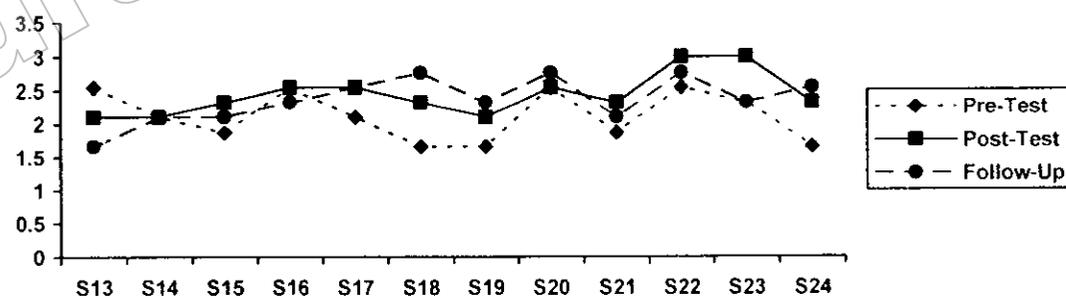
จากภาพที่ 5 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อด้านความรู้สึกเชิงลบของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีคะแนนลดลงในระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้น โดยเฉพาะข้อที่ 2 (รู้สึกไม่มีความสุขเลย) และข้อที่ 10 (รู้สึกหมดกำลังใจ) มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีและติดตามผล 1 เดือน ลดลงจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในข้อที่ 3 (รู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้ ไม่อยากทำอะไรเลย) และข้อที่ 12 (รู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า) มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อในระยะติดตามผลลดลงจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ 8 (รู้สึกไม่อยากทำในสิ่งที่เคยสนใจทำเป็นประจำ) พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยรายข้อหลังการทดลองสูงขึ้นจากก่อนการทดลองเล็กน้อยแต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่เมื่อติดตามผลในระยะติดตามผล 1 เดือน พบว่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อที่ 8 นี้ลดลงจากหลังการทดลองเสร็จสิ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวก ก)

ภาพที่ 6 กราฟเส้นแสดงคะแนนเฉลี่ยความเครียดรายข้อด้านความรู้สึกเชิงลบ (ข้อ 1 - 12) ในกลุ่มควบคุม

จากภาพที่ 6 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อด้านความรู้สึกเชิงลบของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีคะแนนลดลงในระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้น ส่วนในระยะติดตามผล 1 เดือน พบว่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อ โดยเฉพาะข้อ 4 (รู้สึกกระวนกระวายเกือบตลอดเวลา) และข้อ 5 (รู้สึกกังวลเกือบตลอดเวลา) มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นมากกว่าระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้น และก่อนการทดลอง

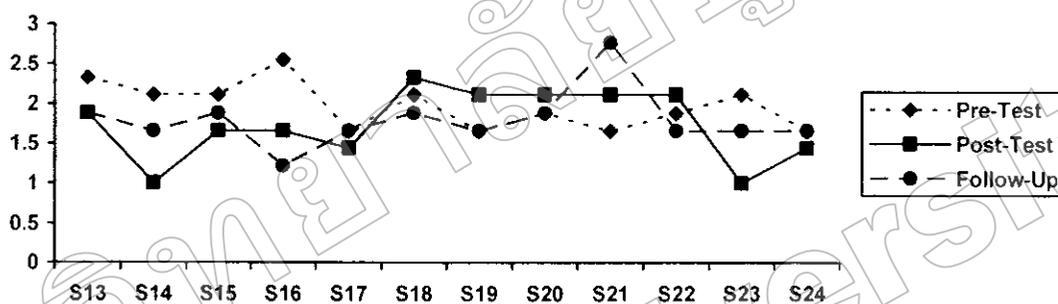
จากภาพที่ 5 และภาพที่ 6 จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อด้านความรู้สึกเชิงลบของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในข้อที่ 3 (รู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้ ไม่อยากทำอะไรเลย) ข้อที่ 5 (รู้สึกกังวลเกือบตลอดเวลา) ข้อที่ 7 (รู้สึกไม่ค่อยมีสมาธิในการกระทำสิ่งต่าง ๆ) และข้อที่ 8 (รู้สึกไม่อยากทำในสิ่งที่เคยสนใจทำเป็นประจำ) มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อที่ค่อนข้างสูงทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ภาพที่ 7 กราฟเส้นแสดงคะแนนเฉลี่ยความเครียดรายข้อด้านความรู้สึกเชิงบวก (ข้อ 13 - 24) ในกลุ่มทดลอง

จากภาพที่ 7 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อด้านความรู้สึกเชิงบวกของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อเพิ่มมากขึ้น

ขึ้นจากก่อนการทดลอง ทั้งในระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีและระยะติดตามผล 1 เดือน โดยเฉพาะในข้อ 18 (รู้สึกยินดีและพอใจกับการที่ตนเองได้รับความสำเร็จในบางสิ่งบางอย่าง) และข้อที่ 24 (รู้สึกจิตใจของท่านเป็นปกติ) มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อในระยะติดตามผล 1 เดือน สูงขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในข้อ 13 (รู้สึกภาคภูมิใจว่าเป็นคนเก่ง) พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยรายข้อลดลงจากก่อนการทดลอง แต่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวก ก)

ภาพที่ 8 กราฟเส้นแสดงคะแนนเฉลี่ยความเครียดรายข้อด้านความรู้สึกเชิงบวก (ข้อ 13 - 24) ในกลุ่มควบคุม

จากภาพที่ 8 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อด้านความรู้สึกเชิงบวกของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่จะมีคะแนนลดลงจากก่อนการทดลองทั้งระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีและระยะติดตามผล 1 เดือน ยกเว้นข้อ 19 (รู้สึกกระตือรือร้นในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน) และ 20 (รู้สึกสนุกสนานกับการพบปะพูดคุยกับคนอื่นที่อยู่รอบตัวท่าน) มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

จากภาพที่ 7 และภาพที่ 8 จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อด้านความรู้สึกเชิงบวกของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในข้อที่ 19 (รู้สึกกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน) ข้อที่ 21 (การคิดและการตัดสินใจของท่านยังเป็นปกติเหมือนก่อน) และข้อที่ 24 (รู้สึกจิตใจของท่านเป็นปกติ) มีคะแนนเฉลี่ยรายข้อที่ค่อนข้างต่ำทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ยความเครียด ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังเสร็จสิ้นการทดลองทันที และระยะติดตามผลของผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง			คนที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที	ติดตามผล 1 เดือน		ก่อนการทดลอง	หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที	ติดตามผล 1 เดือน
1	12	3	7	1	17	8	19
2	14	11	11	2	20	24	22
3	13	6	5	3	14	7	1
4	21	7	3	4	16	18	21
5	13	7	12	5	12	15	11
6	15	5	4	6	14	15	10
7	22	19	14	7	13	22	32
8	13	10	7	8	16	11	8
9	31	24	13	9	25	19	21
Mean	17.11	10.22	8.44	Mean	16.33	15.44	17.88
SD	6.35	6.94	4.12	SD	4.03	5.93	7.45

จากตารางที่ 7 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล 1 เดือน ในกลุ่มทดลอง เป็น 17.11, 10.22 และ 8.44 ตามลำดับ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 6.35, 6.94 และ 4.12 ตามลำดับ ส่วนผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยความเครียดเป็น 16.33, 15.44 และ 17.88 ตามลำดับ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 4.03, 5.93 และ 7.45 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความเครียดระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง แสดงไว้ในตารางที่ 8

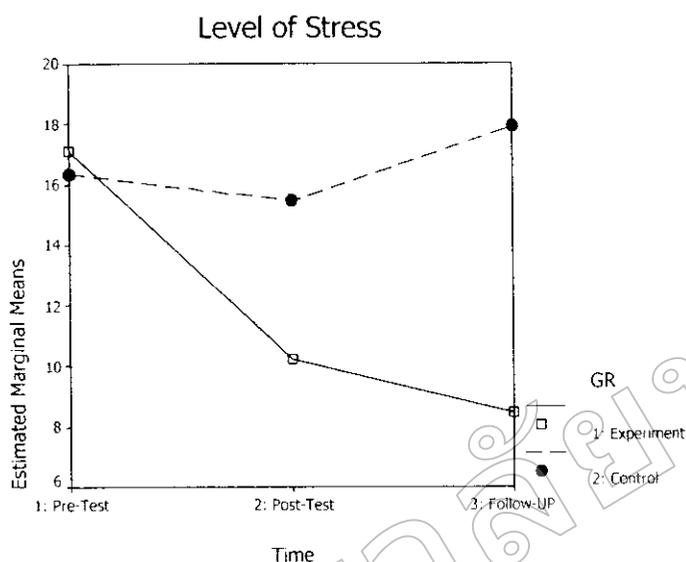
ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความเครียดระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between Subjects	17	1425.87		
Group (G)	1	289.35	289.35	4.07
Ssw _{/ingroup}	16	1136.52	71.03	
Within Subjects	36	970		
Intervals	2	167.26	83.63	4.73*
I x G	2	237.48	118.74	6.72*
I x Ssw _{/ingroup}	32	565.26	17.66	
Total	53	2395.87		

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลาและวิธีการทดลองมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) คะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่คะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เนื่องจากวิธีการทดลองและระยะเวลามีปฏิสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยจึงนำเสนอกราฟรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกับระยะเวลาของการทดลอง

จากภาพที่ 9 พบว่า ก่อนการทดลอง คะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าใกล้เคียงกัน แต่หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยความเครียด โดยหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดต่ำกว่ากลุ่มควบคุม และระยะติดตามผล 1 เดือน ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดต่ำกว่ากลุ่มควบคุมเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองนั้นส่งผลต่อความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท จึงทำให้คะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองลดต่ำลง

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่อความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท

Source of Variation	df	SS	MS	F
ก่อนการทดลอง				
Between Group	1	2.72	2.72	.96
Within Group	16	452.89	28.30	
หลังการทดลอง				
Between Group	1	122.72	122.72	2.94
Within Group	16	667.78	41.74	
ระยะติดตามผล 1 เดือน				
Between Group	1	401.39	401.39	11.05*
Within Group	16	581.11	36.31	

* $p < .05$

จากตารางที่ 9 พบว่า

1. ก่อนการทดลอง คะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที คะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ระยะติดตามผล 1 เดือน คะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นั่นคือ

1. ค่าคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน
2. ค่าคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีไม่แตกต่างกัน

3. ค่าคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะติดตามผล 1 เดือน แตกต่างกัน จากภาพที่ 9 จะเห็นว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดต่ำกว่ากลุ่มควบคุม

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในระยะต่าง ๆ ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลา ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่อความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท

Source of Variation	df	SS	MS	F
กลุ่มทดลอง				
Between subjects	8	648.52		
Intervals	2	377.19	188.59	15.38*
Error	16	196.15	12.25	
Total	26	1221.86		
กลุ่มควบคุม				
Between subjects	8	488		
Intervals	2	27.55	13.77	0.59
Error	16	369.11	23.07	
Total	26	884.67		

* $p < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง เสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน ในกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ามีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงนำมาเปรียบเทียบเชิงพหุคูณแบบนิวแมน - กูลส์ ดังตารางที่ 11

2. คะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง เสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน ในกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นั่นคือ ค่าคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดเป็นรายคู่ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีและระยะติดตามผล 1 เดือน ด้วยวิธีการทดสอบแบบ นิวแมนคูลส์ (Newman Keuls Method)

Mean	ระยะติดตามผล 1 เดือน	หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที	ก่อนการทดลอง
	8.44	10.22	17.11
8.44		1.78	8.67*
10.22			6.89*
17.11			
R		2	3
$q_{.95}(r,16)$		3.00	3.65
$q_{.95}(r,16) \times \frac{\sqrt{12.25}}{9}$		3.48	4.23

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนเฉลี่ยความเครียด ระยะติดตามผลแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระยะติดตามผล 1 เดือนไม่แตกต่างจากหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นั่นคือ ค่าคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน แตกต่างจากก่อนการทดลอง และค่าคะแนนเฉลี่ยความเครียดระยะติดตามผล 1 เดือน ไม่แตกต่างจากหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที

ตอนที่ 6 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของระดับความพึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จทันที และหลังการทดลองเสร็จสิ้น 1 เดือนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตาราง 12

ตารางที่ 12 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความตึงตัวของกล้ามเนื้อ ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล

คนที่	กลุ่มทดลอง			คนที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนทดลอง	หลังการทดลอง	ติดตามผล 1 เดือน		ก่อนทดลอง	หลังการทดลอง	ติดตามผล 1 เดือน
1	24.7	6.5	8.6	1	28.8	21.2	30.6
2	6.4	6.4	5.4	2	28.8	16.2	32.6
3	20	10.1	7.7	3	13.6	12.5	8.7
4	15.4	12	1.6	4	28.9	21.1	29.9
5	13	11.4	4.1	5	13.6	13.4	6.8
6	10.2	4.2	0.9	6	14.2	12.7	25.9
7	9.1	7.2	11.6	7	12.6	16.4	31.6
8	9.1	7.6	1.8	8	8.4	7	6.7
9	28.3	16.4	6.9	9	7.8	20.3	16.6
Mean	15.13	9.08	5.40	Mean	17.41	15.64	21.04
SD	7.63	3.74	3.63	SD	8.85	4.76	11.28

จากตารางที่ 9 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล เป็น 15.13, 9.08 และ 5.40 ตามลำดับ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 7.63, 3.54 และ 3.63 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อเป็น 17.41, 15.64 และ 21.04 ตามลำดับ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 8.85, 4.76 และ 11.28 ตามลำดับ

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อ ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง แสดงไว้ในตารางที่ 13

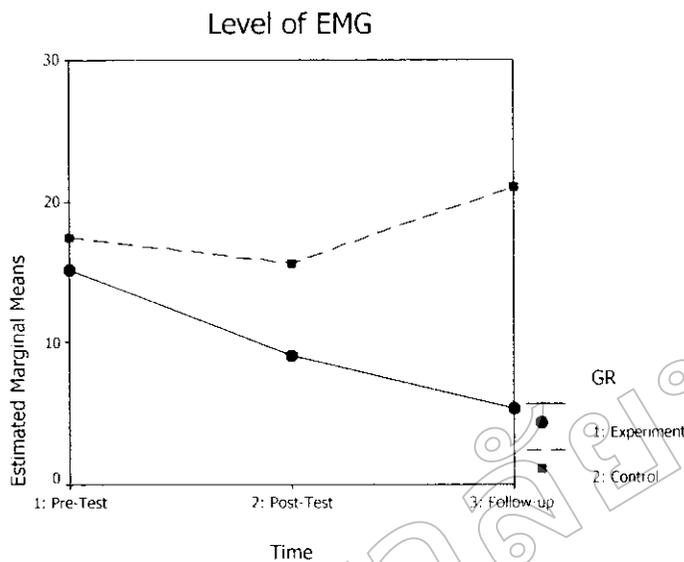
ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between Subjects	17	2558.21		
Group (G)	1	898.74	898.74	8.66*
Ssw _{ingroup}	16	1659.47	103.71	
Within Subjects	36	1423.73		
Intervals	2	151.72	75.86	2.84
I x G	2	419.36	209.68	7.86*
I x Ssw _{ingroup}	32	852.65	26.64	
Total	53	3981.94		

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลาและวิธีการทดลองมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) คะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากวิธีการทดลองและระยะเวลามีปฏิสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยจึงนำเสนอกราฟรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกับระยะเวลาของการทดลอง

จากภาพที่ 10 พบว่า ก่อนการทดลอง คะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าใกล้เคียงกัน แต่หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อ โดยหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อต่ำกว่ากลุ่มควบคุม และระยะติดตามผล 1 เดือน ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อต่ำกว่ากลุ่มควบคุมเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองนั้นส่งผลต่อความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท จึงทำให้คะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองต่ำลง

ตอนที่ 8 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่อความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท

Source of Variation	df	SS	MS	F
ก่อนการทดลอง				
Between Group	1	23.35	23.35	0.34
Within Group	16	1094.08	68.38	
หลังการทดลอง				
Between Group	1	193.39	193.39	10.55*
Within Group	16	293.41	18.34	
ระยะติดตามผล 1 เดือน				
Between Group	1	1101.37	1101.37	15.66*
Within Group	6	1124.62	70.28	

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า

1. ก่อนการทดลอง คะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที คะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ระยะติดตามผล 1 เดือน คะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นั่นคือ

1. ค่าคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน
2. ค่าคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีแตกต่างกัน จากกราฟ ภาพที่ 10 จะเห็นว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อต่ำกว่ากลุ่มควบคุม

3. ค่าคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมระยะติดตามผล 1 เดือน แตกต่างกัน จากภาพที่ 10 จะเห็นว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อต่ำกว่ากลุ่มควบคุม

ตอนที่ 9 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในระยะต่าง ๆ ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงไว้ในตาราง 15

ตารางที่ 15 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลา ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่อความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท

Source of Variation	df	SS	MS	F
กลุ่มทดลอง				
Between subjects	8	124.15		
Intervals	2	434.64	217.32	11.16*
Error	16	311.60	23.48	
Total	26			
กลุ่มควบคุม				
Between subjects	8	429.00		
Intervals	2	136.44	68.22	2.02
Error	16	541.05	33.82	
Total	26			

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน ในกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ามีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงนำมาเปรียบเทียบเชิงพหุคูณแบบนิวแมน - กูลส์ ดังตารางที่ 16

2. คะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน ในกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นั่นคือ ค่าคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อเป็นรายคู่ของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีและระยะติดตามผล 1 เดือน ด้วยวิธีการทดสอบแบบ นิวแมนคูลส์ (Newman Keuls Method)

Mean	ระยะติดตามผล 1 เดือน	หลังการทดลอง เสร็จสิ้นทันที	ก่อนการทดลอง
	5.40	9.08	15.13
5.40		3.68	9.73*
9.08			6.05*
15.13			
<i>r</i>		2	3
$q_{.95}(r,16)$		3.00	3.65
$q_{.95}(r,16) \times \sqrt{\frac{23.48}{9}}$		4.86	5.91
* <i>p</i> < .05			

จากตารางที่ 16 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในกลุ่มทดลองหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อ ระยะติดตามผลแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระยะติดตามผล 1 เดือน แตกต่างจากหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นั่นคือ ค่าคะแนนเฉลี่ยความตึงตัวของกล้ามเนื้อของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในกลุ่มทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน แตกต่างจากก่อนการทดลอง

และค่าคะแนนเฉลี่ยความเครียดระยะติดตามผล 1 เดือน ไม่แตกต่างจากหลังการทดลองเสร็จสิ้น
ทันที

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University